

SAPIENTIA SZERZETESI HITTUDOMÁNYI FŐISKOLA

ESTI TAGOZAT

PASZTORÁLIS TANÁCSADÁS

Együtműködés

Sapientia és a szinodális folyamat

Szemináriumi dolgozat

Készítette: Kelemen István

2021–2022. tanév, II. szemeszter

Közösség – részvétel – küldetés és együttműködés

Mint plébános fontosnak tartom a szinodalitás mottójához mintegy kiegészítésként hozzátenni az együttműködést is. Itt nem csak a helyi egyházközségeken belüli plébános, csoportok és hívek együttműködésére gondolok, hanem a plébániák és plébániák közötti és azon belül a vezetők, csoportok közötti együttműködésére is. Különösképp kiemelném ennek fontosságát a fiatalok szempontjából.

Miért tartom ezt fontosnak? Azok a fiatalok, akik kisebb vidéki általános iskolákból kerülnek nagyobb városokba továbbtanulás céljából, később akár munkalehetőség, családalapítás végett pedig maradnak is, vagy pedig fordított helyzetben, amikor van egy bizonyos réteg napjainkban a fiatalok körében, akik vidékre költöznek, hogy tudjanak azokról a plébániai közösségekről, amelyek adott helyen működnek.

Véleményem szerint, ahhoz, hogy egy fiatal bele tudjon kapcsolódni az Egyház életébe, közösségébe és tevékeny résztvevője legyen, átérezze és teljesítse küldetését szükséges az együttműködése a saját egyházközségével, annak vezetőjével és tagjaival.

A Kaposvári egyházmegye 2021-es statisztikája szerint – területileg ide tartozik Somogy megye teljes területében és Zala megye egy része, nagyobb városa Nagykanizsa, illetve Baranya megye egy kis része – a templomba járók száma 13.219 fő, a keresztelesek száma 1.891 fő, a hitoktatásban résztvevők száma pedig 14.239 fő, elsőáldozók száma 874 fő, illetve a bérmálkozók száma 951 fő.

Összehasonlításképp a pandémia előtti évben, 2019-ben a templombajárók száma 21.016 fő, keresztelesek száma 2.029 fő, a hitoktatásban résztvevők száma pedig 15.167 fő, elsőáldozók száma 874 fő, illetve a bérmálkozók száma 694 fő.

Elgondolkodtattak ezek a számok főleg, ha az egyházmegyénk katolikusainak számát nézem, amely a 2011-es népszámláláskor 212.783 fő volt. De nem csak ezek az adatok, hanem a területeimen és szomszédos egyházközségek mindennapos valóságát tekintve is, sokat töprengek azon, hogy hogyan lehetne ezen változtatni.

Mit lehet tenni annak érdekében, hogy ne csak a számok növekedjenek, hanem sokkal élőbb és aktívabb egyházközségeink legyenek.

Ha az előzményeket nézzük, akkor eljutunk a népi vallásosság korszakához, annak maradványaihoz, amelyek némely alkalommal és esetben még mindig nyomon követhetőek. Mivel nagyon sokan „mert így szoktuk” részesültek az alapvető szentségekben, így nem minden esetben alakult ki az a fajta személyes döntés, amelynek következtében élő és aktív tagjai lettek volna egyházközségeiknek. Ugyanakkor nem volt meg az a közvetlen kapcsolat a pap és a hívő között, amely szintén csak felszínessé tette a közösséghez való tartozást. A klerikalizmus túl hangsúlyozása és ahhoz való, sok esetben téves viszonyulás úgyszintén akadályozta annak a közösségnek kialakulását, ahol valóban egy szív, egy lélek lehettek. Nyilván voltak akkor is kivételek.

Az együttműködés mellett kiemelném a „kísérés” szerepét. Mire is gondolok itt? Személyes, a gyakorlatból vett példával szemléltetném.

Adott egy plébánia 5 filiával és egy egyházi fenntartású általános iskolával. A bevett gyakorlat, hogy 3-ik osztályban mindenki elsőáldozó és 7-8 osztályos korban pedig úgyszintén mindenki bérmálkozó. Hatalmas ünnepek, tele plébániai templom. A diákok, akik részesülnek ezekben a szentségekben kb. a környező 7-9 településről járnak ide 8 éven keresztül. A 8-ik osztály után elkerülnek a környező városokba, különböző iskolákba. Néhányan az egyik szerzetesrend által fenntartott gimnáziumban folytatják tanulmányaikat, azonban többségük inkább szakiskolákban. Mihelyst elkerülnek 8-ik osztály után, gyakorlatilag megszűnik a kapcsolata azzal a „közösséggel” és lelkipásztorral, akivel volt 8 esztendőn keresztül. Az elsőáldozása és a bérmálása egy olyan templomban történt, ahova már nem fog visszajárni, mert nem azon a településen él. A saját településén lévő templomhoz pedig nem sok minden köti, talán egyedül a keresztség, amelyre nem is emlékszik. Gyökértelessé válik, mert sem ide, sem oda nem tartozik. Erre bevezettük azt, hogy az elsőáldozás történhessen a saját településén, annak ellenére, hogy nem ott jár hittanórára. Ezzel már van egy kötődése a saját templomához, közösségéhez. A bérmálás úgyszintén történjék saját településének templomában, de 8-ik osztály után, lehetőleg 16 éves korban, vagy utána. Nyilván ennek következtében már nincsenek akkora tömegek egy-egy ilyen alkalommal, mert mindenki a saját közösségében részesül a szentségekben. Ugyanakkor meg van a

kapcsolata a korabeli fiatalokkal és a lelkipásztorral, hitoktatóval, akivel a bérnáli felkészítőknél, ifi hittanon találkozik, életének egy olyan korszakában, amikor felmerülnek olyan kérdések, amelyek meghatározóak lehetnek a jövőjéről, világszemléletéről, értékrendjéről tekintve. Ezen alkalmak pedig megerősítik abban is, hogy nincs egyedül ezekkel a kérdésekkel és a hitében, hanem hasonló korú s talán volt osztálytársai is vele együtt vannak. Az ünnepek alkalmával, különböző egyházközségi rendezvényekre, munkálataikba ezáltal sokkal könnyebben be lehet őket így vonni. A tapasztalat azt mutatja, hogy azok a fiatalok, akik hasonló módon és korban részesültek a bérnáli szentségében, többnyire „megmaradnak,” azaz élő kapcsolatban lesznek az Egyházzal, egyházközséggel. A „kísérés” pedig akkor valósul meg, amikor ezek a fiatalok különösképp felsőoktatásban folytatják tanulmányaikat és ajánljuk számukra azokat a kollégiumokat, amelyek egyházi fenntartásban és vezetésben vannak. Több fiatalom került ilyen kollégiumba, ahova nem csak lelkipásztori ajánlást adtam, hanem felvettem az illető kollégium vezetőjével a kapcsolatot és nem egy alkalommal volt olyan is, hogy segítettem a beöltöztetésben is.

Azonban megvan ennek az a veszélye, hogy túlságosan személyfüggővé is válhat a fiatalnak a vallásossága, azonban, ha kellőképp odafigyelünk és a figyelmét Krisztusra irányítjuk, akkor elkerülhető ez is, illetve, ha megvan az együttműködés a lelkipásztorok között, akkor mintegy „át tudjuk adni” a híveket egy másik közösségnek, ahova épp az életútja vezérli.

Nyilván ez itt nálunk így működött és látom annak gyümölcseit.

Végig gondolva nem egy alkalommal ezeket a kérdéseket, úgy látom, hogy el kell tudnunk szakadnunk a megszokottságoktól és egy sokkal személyesebb, tudatosabb egyéni és közösségi keresztény életet kell élnünk. Nagy kihívás ez kisebb, hagyományosan vallásos településeken, ahol az egyik jelmondat: így szoktuk. Sok jó ötletet szedtem össze a szinodális szemináriumokon, amelyeken gondolkodom. Ilyen jó ötletnek vélem azt, hogy vasárnapi szentmise után kis agapéra, vagy egy kávéra még maradjunk és kötetlenül tudjunk beszélgetni egymással; ahol több település tartozik egy plébániához egy esztendőben pár alkalommal „összevont” szentmisét tartani, amikor csak egy településen van szentmise és oda gyűlnek össze a különböző településekről a

hívek, utána pedig szintén kis agapé és közös kötetlen beszélgetés (ez nálunk Úrnapi alkalmából szokott így lenni, és hatalmas élmény); egységben lenni egymással, érezni azt, hogy nem csak vasárnaponként, hanem a hétköznapiakban is egy közösséget alkotunk, tudunk egymásról, és segítünk egymásnak; családi napok szervezése egyházközségek számára, amelyre azokat is meghívni, akik talán távol tartják magukat az Egyháztól.

Én személy szerint mindenképp ezekben látok olyan lehetőségeket, amelyek segítenek bennünket és közösségeinket abban, hogy meg tudjuk élni Krisztushoz és az Egyházhoz való tartozásunkat, nem csak a templom falain belül, hanem azon kívül is, különösképp a hétköznapiakban. Talán ez utóbbira fektetve a fő hangsúlyt, hiszen elég gyakran hallani azt, hogy milyenek is a keresztények, sokukon nem látszik meg az, hogy vasárnaponként templomba jár, képmutatóak vagyunk. Ha sikerül egy olyan élő közösséget létrehozni egyházközségeinkben, amelyek megcáfolják ezeket a vádakat, akkor nem csak a statisztikai számok képesek változni, hanem mi magunk is, a mindennapi életünk, Krisztussal és egymással való mindennapi kapcsolataink is.

Ezekhez azonban elengedhetetlen az, hogy a közösségekben belül tudjunk mindannyian együttműködni egymással.

Számomra nagyon jó volt a főiskola szinodális ülései, összejövetelei, mert különböző szakokon, különböző helyekről érkezettek tudtunk együtt gondolkodni, együttműködni azokon a foglalkozásokon, amelyek részei voltak ezen alkalmaknak. Pl. a Kalmár Petra vagy a Hélishz Kati által tartott szemináriumi órákon különösképp tapasztalható volt az együttműködés azokon a tevékenységeken keresztül, amikor együtt kellett dolgoznunk csoportosan vagy párokban.

Bennem még az is megfogalmazódott, hogy ilyenkor mindig felmerül az a kérdés, hogy van-e értelme akár egy egyházmegyei zsinatnak, egy szinodus összehívásának, hiszen olyan távol vagyunk a központoktól, meg olyan kicsik vagyunk, hogy el sem jut a szavunk odáig. Azonban személy szerint sokat gazdagodhatok és gazdagodtam is jó meglátásokban, ötletekben, amiket megvalósíthatók a környezetemben és életemben. Ha nem másért, már ezért volt értelme és megérte, hogy közösen tudunk gondolkodni, jó gondolatokat megosztani egymással.

Köszönöm szépen, hogy részt vehettem ezeken a foglalkozásokon.